

DB/AB voorstel

Afdeling/team	Advies & Support, team Beleid
Datum	19-9-2024
Onderwerp	Wijziging Regeling opvang ontheemden Oekraïners (RooO)
Volgnummer	3624-01
Geagendeerd	Voor besluitvorming
Bijlagen	2
Portefeuillehouder DB	Julie d'Hondt

Te nemen besluit:

1. In te stemmen met uitvoering te geven aan het innen van de eigen bijdrage voor 4 gemeenten door de RDWI;
2. Kennis te nemen van het concept mandaatbesluit en de concept beleidsregel;
3. De colleges van de aan de GR RDWI deelnemende gemeenten te verzoeken mandaat te verstrekken ten aanzien van de uitvoering van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO), zoals verwoord in het bijgevoegde concept mandaatbesluit, waarbij voor de gemeenten Wijk bij Duurstede een andersluidend concept mandaat geldt (het innen van de eigen bijdragen wordt niet gemandateerd aan de RDWI).
4. Vooruitlopend op de besluitvorming m.b.t. de mandaatverstrekking, akkoord te gaan met de implementatie van het innen van de eigen bijdrage per 1 januari 2025.
5. Een begrotingswijziging door te voeren voor de uitvoering van deze regeling. Het betreft zowel de uitvoering van de regeling als de geïnde eigen bijdrage. Deze wijziging wordt verwerkt in de eerste nota begrotingswijziging 2025. De verantwoording en verrekening van de werkelijke kosten vindt op de gebruikelijke wijze plaats via de jaarrekening.

Toelichting

Sinds 1 april 2022 voert de RDWI de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) voor alle vijf gemeenten uit. In deze regeling is onder andere de hoogte van de maandelijkse financiële toelage (eet- en leefgeld) geregeld die de vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen om in hun levensbehoeften te kunnen voorzien. Omdat het hier ging om een nieuwe taak waarbij de nadruk op snelheid en praktische uitvoerbaarheid van de regeling door gemeenten ging, is artikel 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking in werking getreden, waarbij de burgemeester de wettelijke taak heeft gekregen zorg te dragen voor de opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne. De inwerkingstelling van het staatsnoodrecht gebeurt op tijdelijke basis. Naar nu blijkt heeft deze regeling geen tijdelijke basis meer, maar duurt dit langer dan verwacht. Daarom is op 27 juni 2024 de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïners in werking getreden. Met deze nieuwe wet heeft het college van burgemeester en

wethouders de verantwoordelijkheid voor uitvoering van de Regeling opvang ontheemden Oekraïners gekregen. In deze regeling is nieuw dat, naast de verantwoordelijkheid voor het college, met ingang van 1 juli 2024 een eigen bijdrage wordt geheven bij volwassen Oekraïners die inkomsten uit arbeid, een loondervingsuitkering of toeslagen ontvangen. Ook wordt door inwerkingtreding van de nieuwe wet de mogelijkheid geboden om de polis administratie (Suwinet) te raadplegen.

In dit voorstel wordt een verdere uitéénzetting gegeven van deze wijzigingen en daar waar nodig wordt een voorstel tot besluitvorming voorgelegd.

Argumenten voor gekozen richting

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de regeling is neergelegd bij het college. Zoals hierboven al beschreven is de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïners in werking getreden. Hiermee is de verantwoordelijkheid van de wettelijke taak voor het zorg te dragen voor de opvang en verzorging van ontheemden uit Oekraïne overgeheveld van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders. Voor uitvoering van deze regeling is het noodzakelijk dat het college mandaat verleend aan de RDWI. Het voorstel is akkoord te gaan met het concept mandaatbesluit en deze ter ondertekening aan te bieden aan de colleges van de gemeenten. Het mandaat dat door de burgemeester werd verleend, zal moeten worden ingetrokken.

Innen van een eigen bijdrage wordt gevraagd van de ontheemde

Door de inwerkingtreding van de nieuwe wet worden gemeenten vanaf 1 juli 2024 verplicht een eigen bijdrage van de ontheemde te vragen voor opvang, als de ontheemde of een meerjarig gezinslid inkomsten uit arbeid, een loondervingsuitkering of toeslagen ontvangt. Deze eigen bijdrage is een vast bedrag per volwassene van € 105,-- per maand en geldt alleen voor ontheemden die in de gemeentelijke opvang verblijven. Gemeenten hebben zes maanden de tijd om deze eigen bijdrage te implementeren. 4 van de 5 KRH gemeenten (Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug en Zeist) hebben de RDWI gevraagd deze eigen bijdrage te innen.

Een eigen bijdrage mag niet worden gevraagd als een ontheemde onder het bestaansminimum komt of door de eigen bijdrage onevenredig benadeeld wordt. Onevenredig benadelen is in ieder geval sprake wanneer de ontheemde of het gezin, na aftrek van de eigen bijdrage, een besteedbaar inkomen overhoudt dat ligt onder het bedrag dat anders aan leefgeld zou zijn ontvangen.

Naast deze eigen bijdrage wordt een extra vergoeding gevraagd als op de locatie, waar een ontheemde verblijft, catering is georganiseerd.

Voorgesteld wordt om pas een eigen bijdrage te innen als het inkomen van de ontheemde hoger is dan de som van leefgeld + eigen bijdrage. Hierdoor houdt de ontheemde in ieder geval een besteedbaar inkomen over dat gelijk of hoger is dan het leefgeld. Deze wijze van innen van de eigen bijdrage is verwerkt in de concept beleidsregel en wordt ter besluitvorming aan de gemeenten voorgelegd.

Gebruik inkijk polis administratie (Suwinet).

Naast dat de ontheemde verplicht is om uit eigen beweging mededeling te doen van zijn inkomsten en gezinssamenstelling, is het door de nieuwe wet ook mogelijk geworden om de inkomsten te verifiëren in de polis administratie van het UWV (Suwinet).

Gemeenten hebben de wens om een beleidsegel vast te stellen voor uitvoering van de Regeling Opvang Ontheemde Oekraïners door de RSD.

Nu het verplicht is geworden dat de ontheemde bij het ontvangen van inkomsten een eigen bijdrage moet betalen, is de wens van de gemeenten om een beleidsregel vast te stellen, waardoor zoveel mogelijk willekeur wordt voorkomen. De RDWI heeft hiervoor een conceptbeleidsregel opgesteld. In de beleidsregel wordt geregeld wanneer leefgeld wordt toegekend, in welke situaties deze deels wordt ingetrokken of beëindigd. Naast leefgeld wordt beschreven op welke wijze de eigen bijdrage wordt geïnd. Voorgesteld wordt kennis te nemen van de concept beleidsregel en deze door te geleiden naar de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten voor verdere besluitvorming.

Implementatie

De gemeenten hebben nog niet officieel mandaat verleend aan de RDWI voor het innen van de eigen bijdrage. De RDWI is vooruitlopend op besluitvorming, vanwege de korte tijd van implementatie, gestart met de voorbereidingen.

Communicatie

Zodra we starten met het innen van de eigen bijdrage worden alle ontheemden via een brief geïnformeerd over het innen van een bijdrage.

Iedere maand ontvangt de ontheemde een mutatieformulier waarop ze aangeven of er inkomsten zijn of dat er wijzigingen in de gezinssituatie zich voordoen. Op basis van deze informatie wordt er wel of geen eigen bijdrage vastgesteld.

Wanneer een eigen bijdrage wordt gevraagd, kan de ontheemde deze via een factuur of automatische incasso betalen.

Goede communicatie over het verschuldigd zijn van de eigen bijdrage is essentieel voor draagvlak om deze eigen bijdrage te betalen. Daarbij is de voorzetting van de goede samenwerking tussen alle betrokken partijen van belang.

Uitvoeringskosten inning eigen bijdrage

In de vier gemeenten verblijven momenteel ca 500 ontheemden in de gemeentelijke Opvang. De afname is dat van deze 500 ontheemden 308 volwassenen werken of andere inkomsten hebben en een eigen bijdrage van € 105 verschuldigd zijn. We verwachten dat niet alle ontheemden gelijk de eigen bijdrage betalen en dat een deel nogmaals aan herinnerd moet worden om de eigen bijdrage te betalen. We verwachten aan uitvoeringskosten een bedrag van € 150.000 nodig te hebben. Daarnaast is een éénmalig bedrag van € 20.000 geraamd voor implementatie, controlekosten en onvoorzien.

Onderstaand een verdeling per gemeente.

Raming kosten uitvoering innen eigen bijdrage Oekraïners	Aantal werkende volwassenen	Uitvoeringskosten inning eigen bijdrage	Implementatie en controle eenmalige kosten en onvoorzien	Total raming kosten uitvoering inning eigen bijdrage 2025
Bunnik	25	12.175	1.625	13.800
De Bilt	70	34.090	4.545	38.635
Utrechtse Heuvelrug	78	37.990	5.065	43.055
Zeist	135	65.745	8.765	74.510
Totaal raming externe kosten leefgeld regeling	308	150.000	20.000	170.000

Programmakosten

Zoals hierboven aangegeven verwachten we dat 308 volwassenen een eigen bijdrage van € 105 per maand gaan betalen voor huisvesting in de gemeentelijke opvang. Als alle ontheemden, die in de gemeentelijke opvang verblijven, het gehele jaar werken en een eigen bijdrage betalen, dan wordt totaal een bedrag van € 388.800 in 2025 ontvangen. Onderstaand een uitsplitsing per gemeente.

Raming te ontvangen eigen bijdrage Oekraïners	Aantal werkende volwassenen	Te ontvangen eigen bijdrage 2025
Bunnik	25	31.500
De Bilt	70	88.200
Utrechtse Heuvelrug	78	98.280
Zeist	135	170.100
Totaal te ontvangen eigen bijdrage	308	388.080

Voorgesteld wordt een begrotingswijziging door te voeren voor de uitvoering van deze regeling. Dit betreft zowel de uitvoering van de regeling als de geïnde eigen bijdrage. Deze wijziging wordt verwerkt in de eerste nota begrotingswijziging 2025. De verantwoording en verrekening van de werkelijke kosten vindt op de gebruikelijke wijze plaats via de jaarrekening.

Nb. Naast deze begrotingswijziging zal bij de 1^e nota begrotingswijziging 2025 ook de kosten van de uitvoering van de leefgeldregeling en de te verstrekken leefgeld opgenomen worden.

Kanttekeningen en risico's

We verwachten dat 80% van de ontheemden die een eigen bijdrage verschuldigd zijn de eigen bijdrage na de eerste factuur gelijk betalen en 20% na een herinnering. Het risico is dat als er meer ontheemden niet gelijk betalen, de uitvoeringskosten hoger zullen uitvallen. Dit kan zich ook voordoen als rechtsgedingen noodzakelijk zijn om daadwerkelijke inning te bewerkstelligen.

Tevens zullen de uitvoeringskosten ook hoger uitvallen, wanneer meer ontheemden in de opvang komen wonen of dat er meer ontheemden een eigen bijdrage verschuldigd zijn. Ook zullen er meer uitvoeringskosten gemaakt worden als er meer bezwaar- en beroepschriften worden ingediend, dan waar nu rekening mee is gehouden in de geraamde uitvoeringskosten.

Verdere proces besluitvorming

Normaliter vindt besluitvorming via DB en AB plaats, zonder tussenkomst van de colleges van de gemeenten. Gemeenten willen na besluitvorming in het DB de mogelijkheid krijgen, om hun colleges een besluit te vragen over de definitieve uitvoering van de inning van de eigen bijdrage door de RDWI. Dit mede op basis van de te verwachten geraamde uitvoeringskosten door de RDWI.

Na besluitvorming in de colleges van de gemeenten, vindt definitieve besluitvorming plaats in het AB van 18 december 2024.

Stappen afstemming

Besproken met		Datum	Resultaat
MT	Ja	24-09-2024	Akkoord
DB	Ja	3-10-2024	
AB	Ja	18-12-2024	
AO	Ja	7-10-2024	
RCR	Nee		
Overige	Nee		

MT voorstel

Managementteam RSD Kromme Rijn Heuvelrug

In te vullen door secretariaat

Besluit Conform voorstel

Anders: _____

Datum MT vergadering: 24 september 2024

Handtekening directeur

DB voorstel

Dagelijks bestuur van RDWI Kromme Rijn Heuvelrug

In te vullen door secretariaat

Ter informatie

Voor besluit Conform voorstel

Anders: _____

Datum DB vergadering: 3 oktober 2024

Handtekening voorzitter:

[onderstaande alleen als van toepassing]

AB voorstel

Algemeen bestuur van RDWI Kromme Rijn Heuvelrug

In te vullen door secretariaat

Ter informatie

Voor besluit Conform voorstel

Anders: _____

Datum AB vergadering: 18 december 2024

Handtekening voorzitter:

Bijlagen

- Concept mandaatbesluit
- Concept beleidsregel